

Tartu Katoliku Hariduskeskus
MTÜ Tartu Katoliku Hariduskeskus
Jakobi 41
51006 Tartu
Tartumaa

13.01.2023 nr 9.5-2.2/22-
23/13/13

**Tartu Katoliku Hariduskeskuse riikliku järelevalve õiendi
kinnitamine**

Erakooliseaduse § 23 lõike 1, korrakaitseaduse § 28 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 24.05.2022 käskkirja nr 155 „Volituse andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Tartu Katoliku Hariduskeskuse riikliku järelevalve õiendi.
2. Kooli pidajal palume esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse täitmise tähtaega.
3. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Katrín Ohakas
peaekspert

Katrín Ohakas
735 4068
katrin.ohakas@hm.ee

ÕIEND

RIIKLIKU JÄRELEVALVE KOHTA TARTU KATOLIKU HARIDUSKESKUSES

SISSEJUHATUS

1. Tartu Katoliku Hariduskeskus (edaspidi *kool*) on MTÜ Tartu Katoliku Hariduskeskuse (edaspidi *pidaja*) hallatav eraõppeasutus aadressil Jakobi 41, 51006 Tartu, Tartumaa.
2. Kool korraldab õpet põhikoolis ja gümnaasiumis, mis tegutsevad ühe asutusena; põhikooli I–III astmes õpetamiseks on koolil tähtajatu tegevusluba ja gümnaasiumis õpetamiseks tähtajaline tegevusluba kehtivusega kuni 31.08.2023.
3. Riiklikku järelevalvet kooli ja selle pidaja tegevuse õiguspärasuse üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õiguspoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi korralduse nr 9.5-1/22/3939 „Riikliku järelevalve algatamine Tartu Katoliku Hariduskeskuses“ alusel Haridus- ja Teadusministeeriumi õiguspoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdid Katrin Ohakas ja Ave Visor.
4. Järelevalve algas 29.11.2022.
5. Järelevalve eesmärk oli hinnata, kas kooli gümnaasiumiastme õppe- ja kasvatustegevuse korraldus on kooskõlas tegevusloa taotlemisel esitatud dokumentides sätestatuga, vaadelda õpilaste arengu toetamist ning õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni.
6. Järelevalves vesteldi kooli direktori ja tugispetsialistidega, pidaja, nõukogu, õpilaste, õpetajate ja lapsevanemate esindajatega, samuti Tartu linna kui kooli asukoha omavalitsuse esindajatega. Tutvuti kooli dokumentatsiooni ja õppekeskkonnaga ning võrreldi kooli andmeid Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

KOKKUVÕTE

Tartu Katoliku Hariduskeskus on eraõppeasutus, mis tegutseb Tartus 1994. aastast. Gümnaasiumiosa avati 2020. a sügisel.

Järelevalve ajal õppis koolis 484 õpilast, neist I kooliastmes 135, II kooliastmes 140, III kooliastmes 143 ja gümnaasiumiastmes 66.

Gümnaasiumi õppekava üldosa on kooskõlas õigusaktidega ning toob hästi esile kooli eripära ja kirjeldab selgelt, kuidas koolis õppetööd läbi viiakse.

Kooli õppekavas puuduvad kitsa matemaatika kursused, kuigi gümnaasium peab pakkuma nii kitsa kui laia matemaatika kursusi.

Pidaja on kehtestanud koolivaheajad, millest suvevaheaeg lõpeb augustikuu viimase nädala algul ja uue õppeaasta õppetöö algab gümnaasiumis augustikuu lõpus, kuigi riiklikud õigusaktid ja kooli enda dokumendid sätestavad õppeaasta alguseks 1. septembri.

Kooli õppesüsteem pakub õpilastele võimalusi olla aktiivne õppija, oma annetest ja huvidest lähtudes kujundada oma õppeplaani. Kool arvestab väljaspool kooli õppimist ja huvitegevuses osalemist koolis õpitava osana.

Nõukogu pole kehtestanud kooli sisseastumise ja väljaarvamise tingimusi ning olemasolevad kooli dokumendid ei sätesta selgelt ja üheselt mõistetavalt väljaarvamise ja sisseastumisega seonduvat. Kooli sisseastumise protsess on kahe tegutsemisaastaga välja kujunenud, kuid seda ei ole sätestatud õigusaktidega ettenähtud korras.

Kooli kehtiv sisehindamise kord on üldsõnaline ega kirjelda sisehindamise protsessi, kuid koolis toimub regulaarne sisehindamine ja oma tegevuse tulemuslikkuse kohta kogutakse erinevaid andmeid. Viis korda õppeaastas annavad õpilased tagasisidet õppetööle ja -korraldusele, samuti iseenda õppimisele. Järgepidevalt on kool osalenud üleriigilistes tasemetöodes ja õpilaste rahuloluküsitlustes. Järelevalves leidis kinnitust, et kuigi andmete analüüs on suuline ja kõiki andmeid ei vaadata koos tervikuna, on saadud andmetest tehtud järeldusi ning muudetud oma tegevust, mille tulemusel on õpilaste ja vanemate rahulolu kooliga tõusnud.

Koolil on kaks kehtivat arengukava, mille perioodid erinevad ühe aasta võrra. Erinevad arengukavad ei ühti kõigis küsimustes ja teevad kooli kui terviku arengu planeerimise keerulisemaks, mistõttu on vajalik koostada üks arengukava.

Kooli üldtööplan pole nõuetekohaselt vormistatud. Üldtööplaani juures olev õppeaasta kalenderplan on seni olnud õpetajate jaoks suurema tähtsusega, kui arengukavast tulenevad õppeaasta eesmärgid ning nende täitmiseks kavandatud ülesanded.

Kool tähtsustab õpilase arengu toetamist ning pingutab selle nimel, et kõik gümnaasiumi astujad suudaksid edukalt õppida ja kooli lõpetada. Esimesel gümnaasiumi tegevusaastal oli koolist lahkujaid seitse, kuid juba teisest õppeaastast on lahkujate arv oluliselt väiksem. Õpilasi toetavad kaks õppenõustajat, kaplan ja sotsiaalpedagoog. Koolis pole tagatud psühholoogi teenus, kuigi vajadus selle järele on tuvastatud.

Koolil ei ole õpilasega läbiviidava arenguestluse korda, kuid arenguestlused toimuvad. Kuna koolis ei koguta infot toimunud arenguestlustest, siis järelevalves ei leidnud kinnitust, et arenguestlused oleks toimunud kõigi õpilastega ning et alla 18-aastaste õpilaste puhul osaleks alati ka lapsevanem. Toimunud arenguestlustest teevad klassijuhatajad kokkuvõtte, mida arutatakse õppenõukogus.

Koolis töötas järelevalve ajal 59 õppe- ja kasvatusala töötajat. Neist direktori, kolme õppealajuhataja, nelja eripedagoogi, sotsiaalpedagoogi ja 42 õpetaja kvalifikatsioon oli nõuetekohane. Seitsme õpetaja kvalifikatsioon nõuetele ei vastanud. Koolis töötavate

kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv on nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine. Gümnaasiumiastmes annavad 96% tundidest õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele.

Tartu linna esindajate sõnul on tegemist gümnaasiumiga, mida on linna koolivõrgus väga vaja, kuna aitab luua gümnaasiumi õppekohti ja pakub õpet väiksemas klassikollektiivis kui teised Tartu linnas asuvad gümnaasiumid. Kool on osa Tartu linna koolivõrgust, sest osaletakse aktiivselt koostöövõrgustikes ja õpilasüritustel.

Vanemad rõhutasid vestluses, et koolis lähenetakse õpilastele personaalselt ja õppes arvestatakse individuaalsusega. Kuna koolis on nii õpetajate kui õpilaste hulgas usklikke, samuti inimesi mitmest rahvusest, siis näevad ja mõistavad õpilased lapsevanemate sõnul paremini maailma mitmekesisust ja neist kasvavad tolerantsemad inimesed.

Õpilased rõhutasid omavahelisi häid suhteid, kokkuhoidmist ja üksteisest lugupidamist. Tähtsaks peeti, et õpetajad võtavad õpilasi kui võrdseid partnereid. Õpetajad on toetavad, aitavad leida lahendusi ja kuulavad õpilaste arvamusi. Õpilaste sõnul tahavad kõik inimesed koolis, et kõigil läheks hästi.

OLUKORRA KIRJELDUS

1. Õppekava vastavus nõuetele

Kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokumendiks on õppekava.

Koolil on kaks õppekava: põhikooli ja gümnaasiumi õppekava. Direktor selgitas, et esialgu oli soov luua gümnaasium täiesti eraldi koolina, seepärast tehti ka gümnaasiumi õppekava eraldi. Erakooliseaduse¹ (edaspidi *EraKS*) kohaselt kinnitab erakooli õppekava pidaja. Gümnaasiumi praegu kehtiv õppekava on kinnitatud pidaja otsusega 8.1.2021 ja muudetud 22.6.2022 ja 7.10.2022 otsusega. Muudatusi on eelnevalt arutanud õppenõukogu², nõukogu³ ja õpilasesindus⁴.

Viimased muudatused olid seotud kohustuslike valikkursuste lisamisega eesti keeles, matemaatikas ja riigikaitstes, mistõttu tekkis vajadus üle vaadata kõik valikkursused, samuti jagati kohustuslikud valikkursused gümnaasiumiastme erinevate õppeaastate vahel.

Kooli õppekava üldosa on kooskõlas õigusaktidega⁵.

Kooli õppekavas⁶ on säte, et õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korra eest vastutab õppejuht. Õigusaktide⁷ kohaselt on see ülesanne direktoril.

Õppekava üldosa hindamise korralduses on esitatud säte⁸, et hindamist kirjeldatakse

¹ EraKS, § 11 lg 2.

² Õppenõukogu 7.9.2022 koosoleku protokoll nr 3-1/1/2022-2023.

³ Nõukogu 8.9.2022 koosoleku protokoll nr 1/2022-2023.

⁴ Õpilasesinduse 8.9.2022 protokoll nr 1/2022-2023.

⁵ EraKS, § 11 lg 1, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“.

⁶ Tartu Katoliku Hariduskeskuse gümnaasiumi õppekava, p 9.

⁷ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“, § 19 lg 3.

⁸ Tartu Katoliku Hariduskeskuse gümnaasiumi õppekava üldosa, p 7.8.

gümnaasiumi hindamisjuhendis, mis on õppekava osa. Järelevalves esitatud õppekava juures nimetatud lisa ei olnud. Hindamisjuhend, mille on kinnitanud pidaja⁹, esitati eraldi dokumendina. Pidaja otsuses on kirjas, et tegemist on õppekava juurde kuuluva hindamise korda täpsustava hindamisjuhendiga. Direktor selgitas, et oli vajadus täpsustada hindamisega seonduvat, et õpilased paremini seda protsessi mõistaksid, ning see otsustati vormistada lisana. Pidaja esindaja kinnitas, et hindamisjuhend on õppekava lisa ja nii see ka kehtestati.

Õppekava peab olema tervik ja sisaldama kõiki õigusaktides sätestatud või koolis kohapeal kokku lepitud osasid. Olukord, kus mitu erinevat dokumenti reguleerivad üht valdkonda, tekitab segadust. Hindamine on üks sagedamini probleeme tekitav valdkond, seepärast on selguse huvides vajalik kõik hindamisse puutuv esitada võimalikult kompaktsena ühes dokumendis, antud juhul kas õppekava üldosas või õppekava juurde kuulavas lisas.

Õppekava üldosas väärrib tunnustust õppekorralduse esitamine, mis selgelt ja arusaadavalt täpsustab, kuidas koolis õppetööd läbi viiakse. Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid lähtuvad riikliku õppekava sihiseadest ja nüüdisaegsest õpikäsitusest ning on kooskõlas õppekava kui haridusstandardi põhimõtetega, pidades oluliseks tähenduslikku õppimist.

Kooli ainevaldkonniti koondatud kursuste kavades esineb vastuolu õigusaktidega¹⁰ matemaatika ainekavas. Kooli õppekavas puuduvad kitsa matemaatika kursused. Kool peab pakkuma võimalust õppida nii kitsast kui laia matemaatikat.

Kooli õppekavas on mõningaid vastuolusid üldosa ja kursusekavade vahel. Matemaatika ja loodusvaldkonna ainekavades on toodud valikkursuste loetelu. Valikkursuste ainekavades pole esitatud „3D modelleerimise“, „Programmeerimine edasijõudnutele“ ja „Igapäevane matemaatika kodukeskkonna näitel“ kursuste kavasid. Gümnaasiumi riikliku õppekava (edaspidi GRÕK)¹¹ järgi koosneb kooli õppekava üldosast ning kohustuslike kursuste, valikkursuste ja valikõppeainete kavadest.

Direktor selgitas, et antud valikkursused võeti õppeplaanist välja seoses viimaste muudatustega, kuid nad on jäänud ainevaldkonna valikkursuste loetelust välja võtmata.

Matemaatika ainekavas on märgitud laia matemaatika kohustuslike kursuste arvuks 15, tegelik kursuste arv on 16, sest lisandub matemaatika tasanduskursus. Õppekava üldosas on mainitud itaalia keele algkursuse omandamise võimalus, kuid võõrkeelte ainekavas itaalia keelega seonduvat esitatud ei ole.

Kirjanduse ainekavana on esitatud töödokument, mis sisaldab mahakriipsutusi ja kommentaare. Kõik ainevaldkondlikud valikkursused tuleks nimetada ainevaldkonnakavas, praegu on seal nimetatud kaks valikkursust, kuid tegelike valdkondlike valikkursuste arv on suurem.

Seadus sätestab, et kehtiv õppekava peab olema kooli veebilehel täies mahus avalikustatud¹². Kool on selle nõude täitnud.

⁹ MTÜ Tartu Katoliku Hariduskeskuse juhatuse 8.1.2021 koosoleku protokoll nr 2 2020/21.

¹⁰ GRÕK, § 8; EraKS, § 11 lg 4 p 3.

¹¹ GRÕK, § 19 lg 5.

¹² PGS, § 25 lg 6, § 69 lg 1.

1.1. Ettepanekud direktorile

1.1.1. Direktor ei saa gümnaasiumi riiklikus õppekavas sätestatud direktori ülesannet vastutada kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korra eest edasi delegeerida. Arusaamatuste vältimiseks täpsustada õppekava üldosas, et kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korra eest vastutab direktor.

1.1.2. Esitada kõik hindamisega seonduv õppekavas ühes kohas terviklikult ja süsteemselt.

1.1.3. Vaadata üle ainevaldkonnana esitatud kursuste kavad ning õppekava üldosas tehtud muudatused viia sisse ka kursuste kavadesse.

1.2. Ettekirjutus pidajale

Lisada matemaatika ainekavasse kitsa matemaatika kursuste loetelu ja luua õpilastele võimalus valida kitsa matemaatika kursusi, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 9 lõikes 3 ja § 11 lõikes 3 sätestatust. Täitmise tähtaeg: 01.05.2023.

2. Õppekorralduse vastavus nõuetele

PGSi¹³ kohaselt kehtestab direktor kooli päevakava, milles peab kajastama õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste, nagu pikapäevarühmas, ringides ja stuudiotest korraldatavate tegevuste järjestust ja ajalist kestust. Sotsiaalministri määruse¹⁴ kohaselt on tunniplaan päevakava osa. Direktori kehtestatud päevakavas¹⁵ on link põhikooli ja gümnaasiumi tunniplaani päevakava juurde lisatud ei olnud.

Direktor selgitas, et tunniplaan muutub gümnaasiumis viis korda aastas, muutub ka põhikoolis, lisaks veel ajutised muudatused, seepärast pole tunniplaani päevakava kehtestamise käskkirja juures. Ajakohane tunniplaan on veebis.

Päevakava kohaselt on õpilastel lisaks kohustuslikele õppetundidele võimalik osaleda huvialaringides ja teistes õpilast toetavates juhendatud tegevustes, mis toimuvad õppetöö pauside ajal ja mis on tunniplaanis ära märgitud¹⁶.

Järelevalves toimunud vestlustest selgus, et gümnaasiumis õpilastele huvitegevust ei pakuta. Gümnaasiumiõpilased saavad vastavalt oma huvidele valida kas kooli pakutavate valikkursuste hulgast (nt hispaania keel) või siis osaleda väljaspool kooli huvitegevuses ning koolis arvestatakse seda koolis õpitava osana.

Kooli pidaja on kehtestanud¹⁷ koolivaheajad, mis osaliselt erinevad haridus- ja teadusministri määrusega¹⁸ kinnitatud aegadest. PGSi¹⁹ kohaselt võib kooli pidaja direktori ettepanekul ja nõukogu nõusolekul kehtestada ministri kehtestatud koolivaheaegadest erinevad koolivaheajad. Direktor on vastavasisuliselt ettepanekule küsinud nõukogult nõusolekut²⁰.

¹³ PGS, § 25 lg 6.

¹⁴ Sotsiaalministri 27.03.2001. a määrus nr 36 „Tervisekaitsenõuded kooli päevakavale ja õppekorraldusele“, § 10 lg 1.

¹⁵ Direktori 02.12.2022 käskkiri nr 1-4/22/2022-2023..

¹⁶ Direktori 02.12.2022 käskkiri nr 1-4/22/2022-2023, 2.7 ja 2.8.

¹⁷ MTÜ Tartu Katoliku Hariduskeskuse juhatuse 23.05.2022 otsus.

¹⁸ Haridus- ja teadusministri 09.09.2020. a määrus nr 32 „2021/2022., 2022/2023. ja 2023/2024. õppeaasta koolivaheajad“, § 1 p 5.

¹⁹ PGS, § 25 lg 7.

²⁰ Tartu Katoliku Hariduskeskuse nõukogu 17.02.2022 koosoleku protokoll nr 2/2021-22.

Pidaja selgitas, et juunis toimuv õppetöö on keeruline nii õpilastele kui õpetajatele, seepärast alustatakse suvevaheajaga varem ja tullakse kooli augustikuu lõpus. Vestlusel osalenud vanemate sõnul on hea, et kool lõpeb juunis varem ning kooli tullakse augustis, oluline on, et teised koolivaheajad oleks samal ajal riiklikult sätestatud koolivaheaegadega.

Pidaja kehtestatud koolivaheaegadest nähtub, et V vaheaeg (suvevaheaeg) lõpeb põhikoolis 24. augustil ja gümnaasiumis 27. augustil. Õppekava kohaselt algab õppeaasta 1. septembrist ja kestab 31. augustini. Klassipäevikutest nähtus, et augusti lõpust alustati uue õppeaasta õppetööga.

Direktor tõdes, et uue õppeaasta õppetöö algab juba augustis, 1. septembril toimub pidulik aktus. Gümnaasiumis on augusti täisnädalal algavate kursuste puhul võimalik õppeaasta hästi jaotada 7nädalasteks õppetsüklikeks. Põhikoolis, kus augustis alustatakse varem, saab õppetöö lõpetada juunis enne seda, kui kooliruumides õppetöö läbiviimine sooja tõttu raskeks muutub. Direktor kinnitas, et lapsevanematega on vaheajad läbi arutatud.

Vestlusel osalenud õpilaste sõnul alustavad nad uute kursuste õppega kohe augustis. Vanemad olid vaheaegadega nõus ja avaldasid vestlusel soovi, et augustis võiks olla sisseelamisinädal, kus õppetöö toimub tavapärasest teises vormis (õppekäigud, praktikumid, e-õpe).

PGS²¹ määratleb õppeaasta alguseks 1. septembri ja lõpuajaks 31. augusti. Seega kuulub koolis augustikuu lõpus toimuv tegevus lõppevasse õppeaastasse ja niimoodi tuleks seda ka korraldada ning kooli dokumentides kajastada.

Kooli õppekavas on esitatud mitmeid põhimõtteid, mille järgi võimaldab kooli õppesüsteem õpilastel olla aktiivne õppija, oma andeid ja huvisid ning eneseanalüüsioskust arendada, Järelevalves toimunud vestlustel kinnitasid direktor, lapsevanemad, õpetajad ja õpilased, et koolis arvestatakse ja soodustatakse koolivälist õppimist. Tartu Ülikooli teaduskoolist on õpilastel võimalik valida kursusi ning kool tasub nende eest. Õpilasi innustatakse olema aktiivsed tegutsejad ja õppijad väljaspool kooli. Õppija eneseanalüüsioskust toetatakse muu hulgas ka valikkursustega: enesejuhtimise ja karjääriõpetuse esimene kursus. Iga 7nädalase õppeperioodi lõpus saavad õpilased anda tagasisidet õppetööle ja analüüsida ka enda õppimiskogemust.

Õppekava kohaselt pakutakse gümnaasiumis lisaks kooliruumides toimuvale õppele koostöös Eesti Maaülikooli, Tartu Ülikooli, Jakobi Mäe Kultuurikoja ning teiste teadus- ja arendusasutustega võimalusi saada õpet autentses õpikeskkonnas teadus- ja arendusasutuste ruumides ja laboratooriumites.

Direktori sõnul oli algselt soov rohkem kasutada kooliväliseid õppimisvõimalusi, kuid mitmel põhjusel, sh koroonapandeemia tõttu, pole see täitunud. Käiakse ajalooarhiivis, ERMis, Eesti Maaülikooli laboris toiduainete keemia ja geograafia kursuse raames. Õpetajate koostöös on tehtud väljasõite (Naissaarele, Tallinnasse, rabasse jm), kus õpilastel tuleb täita erinevate kursuste õpiülesandeid.

Olulisel kohal õppekavas on tähendusliku õpetamise ja õppimise väärtustamine. Õppekava määratleb, et kõik õpetajad peavad tegelema tähenduslikkusega personaalselt, st leidma enda jaoks tähenduslikkuse. Direktor selgitas, et siin on eelkõige oluline õpetajatel näidata õpitu

²¹ PGS, § 24 lg 1.

praktilisust, rakendatavust, et õpilane saaks aru, miks ja kuidas õpitut kasutada. Otseselt selle valdkonnaga pole veel tegeldud, õpetajatega on sellel teemal arutatud, et tekiks ühtne arusaam. Õpetajad tõid välja, et nad teevad õpilastega peamiselt lühemaid projekte, mis aitavad õpitu tähenduslikkust paremini välja tuua. Õpilaste sõnul füüsikas selgitatakse põhjalikult õpitava tähendust ja õpetaja toob elulisi näiteid. Õpetajad ootavad ka, et õpilased ise küsiks õpitu kohta. Õpilased ise hindavad just projektitöid, nt perekonnaõpetuses, kus on vajalik mingil teemal väga põhjalikult ette valmistuda, sh planeerida ka ressursid.

Tähenduslikku õpetamist toetab õppekava kohaselt kõige paremini projektõpe. Direktori sõnul võiks see olla kooli arenguvaldkond, et rohkem kasutataks gümnaasiumi õppetöös ainetevahelist lõimingut ja tehtaks aineteüleseid projekte. Ka pidaja esindajad tõid välja, et gümnaasiumis võiks õpe olla rohkem lõimitud ja õppetöös kasutada projektõpet, nt projektipäevad ja -nädalad õppetöö loomuliku osana.

Seadusest tulenevalt²² tuleb õpilasi õppeveerandi või kursuse algul peamistest läbitavatest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest teavitada ning kool peab looma statsionaarses õppes õppivate õpilaste vanematele võimalused sellekohase infoga tutvumiseks.

Õppekava²³ esitab, et iga perioodi või kursuse alguses tutvustab õpetaja õpilastele hindamise üldpõhimõtteid ning perioodihinde kujunemise kriteeriume. Järelevalves vaadeldud e-päevikutes olid enamiku kursuste alguse sissekandesse märgitud, et tehti sissejuhatus kursusesse, sealhulgas ka hindamise põhimõttesse. Direktor selgitas, et õpetaja esitab vastava info ka e-päeviku Tera keskkonnas, kus on nähtav kursuse kaart nõutud infoga. Vanematega on kokkulepe, et nad kasutavad e-päevikut ja tutvuvad regulaarselt sealse infoga. Vestlusel osalenud õpilased nõustusid, et neil on vajalik info olemas. Vestlusel osalenud vanemate sõnul on ka neil vajalik info olemas. Eriti vajalikuks pidasid nad kooli iganädalast infokirja, kus on kõik koolis algaval nädalal toimuv kirjas.

Õpilasel ja tema vanemal on õigus saada teavet saadud hinnete ja hinnangute kohta. Klassipäevikusse kantakse õpilase õppimise käigus saadud hinded²⁴. Järelevalve ajal olid e-päevikusse hinnete kohta sissekanded tehtud.

Klassipäevikud olid üldjuhul täidetud ajakohaselt ja ka toimunud tundide arv oli kooskõlas ettenähtuga. Erinevused ettenähtud tundide ja tegelikult toimunud tundide osas olid noormeeste kehalise kasvatus kursustega nii käesoleval kui ka eelmisel õppeaastal: tegelikult toimunud tunde oli ettenähtust vähem. Direktor ja õppealajuhataja selgitasid, et kõik noormeeste kehalise kasvatus tunnid on toimunud, kuid päevikusse on paaristunnid mõnel juhul märgitud ühe tunnina, samuti on mõnel korral ühe kehalise kasvatus õpetaja puudumisel toimunud poiste ja tüdrukute kehalise kasvatus tunnid koos ning õpetaja on saanud märkida tunnid sisse vaid oma rühma päevikusse.

Koolis reguleerivad hindamisega seonduvat õppekava²⁵ ja hindamisjuhend²⁶, mille on

²² PGS, § 55 lg 3.

²³ Tartu Katoliku Hariduskeskuse gümnaasiumi õppekava üldosa, p 7.8.

²⁴ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 13 lg 1.

²⁵ Tartu Katoliku Hariduskeskuse gümnaasiumi õppekava üldosa, p 7.

²⁶ MTÜ Tartu Katoliku Hariduskeskuse juhatuse 8.1.2021 koosoleku protokoll nr 2/2020/21.

kinnitanud pidaja ja nimetanud õppekava lisaks nr 1, kuid koos õppekavaga seda ei esitatud. Hindamisjuhend esitab mitmeid juba õppekavas nimetatud üldisi põhimõtteid, nt õppeaasta jagunemine viieks perioodiks, hindamisskaala, mistõttu uue ja olulise hindamisega seonduva info leidmine on keeruline. Küsitavusi tekitavad sätted, mis annavad õpetajatele õiguse omapoolsete hindamismõnede esitamiseks. Nt hindamisjuhendi punkt 2.4, et õpetajal on õigus täiendada kooli hindamisjuhendit omapoolsete nõudmistega. Antud juhul on küsitav koolis kokku lepitud hindamise põhimõtete mõttekus, kui iga õpetaja saab oma nõudmised esitada. Samuti ei ole taolise regulatsiooniga tagatud ühetaoline ja õiguspärane hindamine. Hindamise korraldus peab olema koolis kehtestatud selgelt ja läbipaistvalt ning kehtima universaalselt, see tähendab muu hulgas, et tagatud peab olema võrdne kohtlemine.

Positiivsena saab välja tuua, et hindamisjuhendis on lahti kirjutatud hindamisel kasutatud mõistete (kooliastmehinne, kursusehinne, protsessihinne, arvestustöö, konsultatsioon) sisu ja esitatud mitmeid olulisi põhimõtteid, nt järelevastamise põhimõtted.

Hindamisjuhend sätestab gümnaasiumis täiendava õppetöö olukorras, kui õpilane ei ole õppeperioodi jooksul omandanud vajalikul määral õppekavas nõutavaid teadmisi ja oskusi. Õppenõukogule on antud ülesanne oma otsusega määrata õpilane täiendavale õppetööle, mis toimub pärast õppeperioodi lõppu. PGSi²⁷ kohaselt võib põhikoolis suvevaheajal korraldada täiendava õppega seotud tegevusi. Gümnaasiumis ei rakendata õigusaktidest tulenevalt täiendavat õppetööd.

Eelmisel, 2021/2022. õppeaastal määras õppenõukogu täiendava õppetöö seitsmele 10. ja 11. klassi õpilasele. Mitme õpilase puhul on märgitud, et täiendava õppetöö maht on üks 45minutiline tund augustis, tähtajaga 24. august 2022.

Direktori ja õppealajuhataja sõnul on tegemist õpilasele antava täiendava võimalusega oma kursusehinnet kas parandada või kursust uuesti teha. Üks tund täiendavat õppetööd tähendab, et õpilane saab õpetajaga enne järelevastamist või kontrolltööd koos arutada õpitu üle ja küsida. Vestlusel osalenud lapsevanemad märkisid, et hindamise osas probleeme ei teata olevat, alati on võimalus hinnet parandada, on kokkulepe, et saab kaks korda tööd järele teha. Vanematele meeldib, kui õpetajad kirjutavad hindele lisaks ka tagasisidet, mis oli hästi ja mida on vaja parandada, juurde õppida.

Mitmed kooli dokumendid, põhikiri, hindamisjuhend, õppekava üldosa ja kodukord, sätestavad koolist väljaarvamise seonduvat. Sealjuures on erinevates dokumentides esitatud sätted erinevad, nii et üheski kooli dokumendis pole ammendavat gümnaasiumist väljaarvamise tingimuste loetelu. Põhikirjas oleva sätte²⁸ järgi arvatakse õpilane gümnaasiumiosast välja vastavalt kooli õppekava üldosale. Õppekava üldosas²⁹ on esitatud PGSi³⁰ sätestatud alused. Hindamisjuhendis³¹ on toodud üks alus: kui 12. klassi õpilane ei täida gümnaasiumi lõpetamise tingimusi, kustutatakse ta enne õppeaasta lõppu nimekirjast. Gümnaasiumi kodukorras³² on esitatud kaks tingimust gümnaasiumist väljaarvamiseks, mida üheski teises kooli dokumendis

²⁷ PGS, § 24 lg 6.

²⁸ MTÜ Tartu Katoliku Hariduskeskus juhatus 3.6.2019 otsus nr 2 „Tartu Katoliku Hariduskeskuse põhikiri“, p 6.5.3.

²⁹ Tartu Katoliku Hariduskeskuse õppekava üldosa, p 7.1.3.

³⁰ PGS, § 28 lg 1 p-d 1, 2, 3, 4, 6, 7, 10, 11.

³¹ MTÜ Tartu Katoliku Hariduskeskuse juhatus 8.1.2021 koosoleku protokoll nr 2/2020/21 „Tartu Katoliku Hariduskeskuse gümnaasiumi hindamisjuhend“, p 9.3.

³² Direktori 20.9.2021 käskkiri nr 1-4/14/2021-2022 „Kodukord Tartu Katoliku Hariduskeskuse gümnaasiumis“, p 11.

esitatud ei ole. EraKSi³³ järgi kehtestab erakoolist väljaarvamise tingimused erakooli nõukogu. Direktori sõnul on kooli jaoks olnud kogu aeg tähtis õpilaste õppe toetamine. Nõukogu pole seni koolist väljaarvamise tingimusi kehtestanud ning ta kavatseb teha nõukogule ettepaneku antud dokumendi kehtestamiseks.

Direktor on perioodil 2021–2022 arvanud gümnaasiumist käskkirjaga välja kaheksa õpilast, kelle puhul on käskkirjas õiguslikuks aluseks märgitud PGSi § 28. Kuna nimetatud paragrahv sisaldab mitmeid aluseid gümnaasiumist väljaarvamiseks, siis ei ole tegelikult selge, miks üks või teine õpilane on välja arvatud. Järelevalves selgitas direktor, et väljaarvamise põhjuseks oli kolmel juhul õpilase siirdumine teise gümnaasiumisse, ehk siis lapsevanema taotlus, ja viiel juhul õppetööga toimetulematus.

Direktori käskkirjad ei ole nõuetekohaselt koostatud. Nendest ei selgu väljaarvamise õiguslikud ja faktilised alused.

Erakooli gümnaasiumisse vastuvõtmisel kohaldatakse sama liiki riigi- ja munitsipaalkoolile kehtestatud sisseastumistingimusi³⁴. PGS³⁵ sätestab, et gümnaasiumisse vastuvõtmise eeldus on põhiharidus ja gümnaasiumisse vastuvõtmisel võib hinnata isiku teadmisi ja oskusi, kuid vastuvõtutingimused peavad põhinema objektiivsetel ja eelnevalt avalikustatud kriteeriumidel. Erakooli nõukogul on õigus kehtestada täiendavaid tingimusi õpilaste vastuvõtmiseks³⁶.

Kooli nõukogu täiendavaid tingimusi õpilaste vastuvõtuks pole kehtestanud.

Gümnaasiumisse sisseastumise tingimused on esitatud põhikirjas³⁷. Seal sätestatu, et 10. klassi võetakse vastu vestluse ja/või akadeemilise testi alusel ning vestlusel selgitatakse välja õppija huvid ning motivatsioon, on väga üldine ning ei esita kõiki tingimusi ega ühtki kriteeriumi, mismoodi toimub kandidaatide hindamine. Direktori käskkirjaga³⁸ on kehtestatud dokument „Tartu Katoliku Hariduskeskuse gümnaasiumi vastuvõtu tingimused ja kord“. Direktori kehtestatud korrast selgub, et gümnaasiumisse sisseastuja peab sooritama kirjaliku sisseastumistesti, osalema sisseastumisvestlusel ning põhikooli lõputunnistusel peavad olema vähemalt rahuldavad hinded³⁹. Nimetatud dokumendi sisust on teinud direktor nõukogule ülevaate veebruaris 2022. Nõukogu esindajad tõdesid vestlusel, et vastuvõtmisest on nõukogus räägitud, kuid nõukogu ei ole kinnitanud tingimusi, mille alusel toimub gümnaasiumisse astumine.

Direktor selgitas, et ta lähtus oma käskkirja välja andes ning sisseastumise tingimusi ja korda kehtestades PGSt⁴⁰ ega olnud teadlik, et erakooliseaduses on sätestatud teistsugune regulatsioon.

Järelevalves selgitasid direktor ja õppejuht õpilaste vastuvõtmise protsessi. Kirjalik test sisaldab eesti keele, matemaatika ja loodusainete küsimusi. Testi tulemuste põhjal teevad direktor ja õppealajuhataja otsuse, keda kandidaatidest vestlusele kutsutakse. Testist saadud punktide

³³ EraKS, § 12 lg 2.

³⁴ EraKS, § 20 lg 1.

³⁵ PGS, § 27 lg 3.

³⁶ EraKS, § 12 lg 1.

³⁷ MTÜ Tartu Katoliku Hariduskeskus juhatus 3.6.2019 otsus nr 2 „Tartu Katoliku Hariduskeskuse põhikiri“, p 6.5.

³⁸ Direktori 28.2.2022 käskkiri nr 1-4/59/2021-2022.

³⁹ Tartu Katoliku Hariduskeskuse gümnaasiumi vastuvõtu tingimused ja kord, p 1.4.

⁴⁰ PGS, § 27 lg 5.

põhjal kujuneb esialgne pingerivi ja eelnevate aastate sisseastumistulemuste põhjal on kujunenud teadmine, millisest punktiskoorist allapoole jäävate tulemustega õpilasi vestlusele ei kutsuta, kuna nende eelteadmised ei võimalda gümnaasiumis edukalt õppimist jätkata. Vestluse eest on võimalik saada kuni kuus punkti. Iga vestlust hindab kaks komisjoniliiget hindamismaatriksi alusel. Vestluse tulemused, iga kandidaadi punktid koos hindajate kirjalike selgituste ja soovitustega, esitatakse direktorile ja õppealajuhatajale, kes täiendavalt vaatavad veel kandidaadi varasemate õpingute tulemusi ja teevad lõpliku otsuse õpilase vastuvõtmise kohta.

Koolis on välja kujunenud õpilaste gümnaasiumisse vastuvõtmise põhimõtted ja tingimused, kuid kooli kirjalikult esitatud vastuvõtmise kord reguleerib vastuvõtmise protsessi ja tingimusi osaliselt. Reguleerimata on sisseastumisvestluse hindamise põhimõtted ja hindamiskaala, samuti varasemate õpitulemuste arvestamise alused. Vastuvõtutingimused peavad põhinema objektiivsetel ja eelnevalt avalikustatud kriteeriumidel, et oleks võimalik aru saada, kuidas jõuti otsuseni, kas kandideerija osutub vastuvõetuks või mitte.

Juhime tähelepanu, et kooli vastuvõtu tingimusi ja korda ei tohi muuta teadmiste ja oskuste hindamise korra ja vastuvõtu tingimuste osas 1. märtsist järgmise õppeaasta alguseni⁴¹.

2.1. Ettepanekud direktorile ja nõukogule

- 2.1.1. Esitada tunniplaani direktori käskkirjaga kehtestatud päevakava juurde, et oleks tagatud selgus, milline tunniplaan kehtib.
- 2.1.2. Kajastada kooli dokumentides (sh õppekavas) ja korraldada augustis toimuv õppe- ja kasvatustegevus kui lõppeva õppeaasta tegevus.
- 2.1.3. Tagada e-päevikusse sissekannete tegemine vastavalt tundide toimumisele, luues ka asendusõpetajatele võimalus sissekannete tegemiseks.
- 2.1.4. Esitada õppekava osana esitatavas hindamisjuhendis kõik asjakohased hindamis põhimõtted, millest kõik õpetajad lähtuvad, ilma võimaluseta igal õpetajal endal täiendavaid nõudeid esitada.
- 2.1.5. Lähtudes koolis kasutatavast praktikast, kasutada kooli dokumentides termini täiendav õppetöö asemel asjakohaseid ja õiguspäraseid termineid, mis väljendaks tegelikku korraldust.
- 2.1.6. Õiguselguse tagamiseks esitada õpilase koolist väljaarvamise käskkirjas täpsed õiguslikud ja faktilised alused. Faktiliste aluste väljatoomine on väga vajalik nendel juhtudel, kui väljaarvamise algatab kool.
- 2.1.7. Vastuvõtutingimuste koostamisel lähtuda põhimõttest, et tingimuste täitmise kriteeriumid ja hindamine oleks selged, üheselt mõistetavad, nii et oleks võimalik tagada vastuvõtuotsuste objektiivsus.

2.2. Ettekirjutused pidajale

- 2.2.1 Tagada nõukogu ülesande, kehtestada erakoolist väljaarvamise tingimused, täitmine, lähtudes erakooliseaduse § 12 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: 01.03.2023.
- 2.2.2 Tagada nõukogu ülesande, kehtestada täiendavaid tingimusi õpilaste vastuvõtmiseks, täitmine, lähtudes erakooliseaduse § 12 lõikest 1. Täitmise tähtaeg: 01.03.2023.

⁴¹ Haridus- ja teadusministri 19.08.2010. a määrus nr 43 „Õpilase kooli vastuvõtmise üldised tingimused ja kord ning koolist väljaarvamise kord“, § 3 lg 3.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse korralduse ja tulemuslikkuse hindamine koolis

PGSi⁴² kohaselt tuleb koolis teha sisehindamist, mis on pidev protsess eesmärgiga tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Sisehindamisest lähtuvalt koostatakse arengukava⁴³ ja sisehindamisest tuleb lähtuda ka õppeaasta üldtööplaani koostades⁴⁴.

Kooli sisehindamise korra kehtestab direktor⁴⁵, andes selle eelnevalt arvamuse andmiseks nõukogule. Kooli sisehindamise kord on kehtestatud kooskõlas seadusega⁴⁶.

Kooli sisehindamise kord on üldsõnaline ning ei kirjelda sisehindamise korraldust täpsemalt. Nii ei selgu, kuidas sisehindamist konkreetsetel tehakse, mil viisil, mis ajal ja milliseid andmeid kogutakse ning hinnatakse, keda ja kuidas kaasatakse sisehindamisse, kellele ja kuidas antakse sisehindamise tulemustest aru või mida sisehindamise tulemustega tehakse. Kooli arengukava on tehtud üheksaks aastaks, mistõttu on eriti oluline pideva protsessina läbiviidava sisehindamise kavandamine ja toimumine, et tagada kooli järjepidev areng.

Direktor ja õppealajuhataja selgitasid, et viis korda õppeaastas, iga õppeperioodi lõpus, kogutakse õpilastelt tagasisidet õppetöö kohta. Iga kord tehakse õpilaste tagasisidest kokkuvõtte, mis arutatakse koos õpetajatega läbi ja kohe tehakse ka vajalikud muudatused õppe- ja kasvatustöös. Näiteks on arutatud vajadust teha õpilastele selgelt teatavaks kursuse eesmärgid, jälgida kontrolltööde toimumise sagedust ja antud õpetajale nõu, kuidas planeerida kirjalike tööde mahtu. Aruteludest ja muudatustest kirjalikku ülevaadet tehtud ei ole. Viis korda aastas vaadatakse üle ka õpilaste kursuste hinnad ning probleemide ilmnemisel reageeritakse kohe ning lisaks klassijuhatajale kaasatakse vajalikud tugispetsialistid: sotsiaalpedagoog, õpilasnõustaja. Vajadusel on õpilasele pakutud ka kooliväliste spetsialistide – psühholoog, psühhiaater – teenuseid.

Vestlusel osalenud õpilased kinnitasid, et nende tagasisidel on olnud mõju ning õpetajad on teinud vajalikke muudatusi. Tajutakse, et õpetajad ootavad õpilastelt tagasisidet.

Koolis on leitud, et gümnaasiumisse astuvate õpilaste matemaatikaalased eelteadmised on väga erinevad ja seetõttu on olnud mitmetel õpilastel raskusi matemaatika eduka omandamisega. 2020/2021. õa-l pakuti valikkursusena matemaatika tasanduskursust soovijatele ja 2021/2022. õa-l oli matemaatika tasanduskursus kohustuslik valikkursus. Tulemuseks on märgitud, et 10. klassis olid õpilaste matemaatika kursusehinnad paremad.

Direktor selgitas, et gümnaasiumi esimesel aastal selgus, et kõige suuremad raskused on õpilastel matemaatikas ja „mitterahuldavaid“ kursusehindeid oli mitmetel õpilastel. Teises gümnaasiumi lennus, kus õpilased said ise valida matemaatika tasanduskursusel osalemise, olid matemaatika tulemused juba paremad. Seetõttu otsustati matemaatika tasanduskursus teha kohustuslikuks kõigile õpilastele. Neil õpilastel, kelle matemaatika eelteadmised on väga head, on võimalik sooritada kohe kursuse algul arvestustöö ning nad ei pea sellel kursusel osalema,

⁴² PGS, § 78 lg 1.

⁴³ PGS, § 78 lg 1.

⁴⁴ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise kord“, § 4.

⁴⁵ PGS, § 78 lg 3.

⁴⁶ Direktori 18.9.2018 käskkiri nr 1-4/10/2018-2019; nõukogu 5.6.2018 koosoleku protokoll (numbrita).

vaid saavad valida teise valikkursuse oma huvidest lähtuvalt. Vestlusel osalenud õpilased ei teadnud võimalusest matemaatika tasanduskursust asendada teise valikkursusega, küll aga hindasid nad antud valikkursust väga vajalikuks kõigile.

Lisaks õpilastelt saadud tagasisidele saadakse sisehindamiseks vajalikku sisendit töötajatega peetavast arenguvestlusest.

Koolis on tavaks osaleda kõigis üleriigilistes, sh ka gümnaasiumiosa õpilastele korraldatavates tasemetöodes. Direktori sõnul saadakse nii tagasisidet õppekava täitmisele ja sellest ollakse huvitatud. Ka õpetajad saavad põhjaliku tagasiside. Seda, kuivõrd õpetaja teeb sellest lähtuvalt järeldusi oma töö kohta, juhtkond veel ei tea, kuid loodetakse, et õpetajad hakkavad mõistma tasemetöö vajalikkust. Õpetajate igapäevast tegevust ja õppetööd tunnis püütakse mõjutada eelkõige sisekoolituste kaudu, nt individualiseerimise võimalused tunnis, õpilase individuaalsusest lähtumine hindamisel.

Järjepidevalt osaleb kool Haridus- ja Noorteameti korraldatud iga-aastases rahuloluküsitluses ja vaadatakse üle nende tulemused. Järeldusi rahuloluküsitluse tulemustest lähtudes pole tehtud. Kokkuvõtlikult on märgitud, et reeglina ei erine kooli keskmine tulemus riigi keskmisest. See vastab tõele, kuid riigi keskmine on statistiline näitaja ega määratle head taset. Eelkõige on vajalik andmeid analüüsides lähtuda oma kooli eesmärkidest, arengukavas ja õppekavas sätestatud visioonist, põhiväärtustest, põhimõtetest ja eesmärkidest. Näiteks sellised faktorid nagu koostööine õpetamine, õppetöö mõtestatus, enastjuhtiv õppimine, mis kõik on kooli õppekavas ja ka arengukavas sätestatud silmas pidades olulised ning millega tuleks teadlikult tegelda, et saavutada kooli dokumentides sätestatu elluviimine.

Seega kogutakse koolis õppe- ja kasvatusprotsessi kohta järjepidevalt mitmesuguseid andmeid, neid ka vaadatakse ja nende üle arutatakse, vajadusel on tehtud nii õppe- ja kasvatusgevuses kui ka juhtimises muudatusi. Oluline on koolis tehtav siduda sisehindamisega ja sisehindamise läbiviimise korras kajastada, sealhulgas määratleda vajadus teha andmete analüüs kirjalikult, et arenguvajadused oleks paremini jälgitavad.

Koolil on kohustus⁴⁷ koostada sisehindamise aruanne vähemalt kord arengukava perioodi jooksul. Sisehindamise aruanne arengukava 2014–2017 perioodi kohta on kirjeldav, tõenduspõhist analüüsi arengukava eesmärkide täitmisest tehtud ei ole. Tõenduspõhisus tähendab, et kõik tehtud otsused või väited on põhjendatud usaldusväärsete andmetega, miks üks või teine valik on tehtud.

Koolil on kaks kehtivat arengukava. Tartu Katoliku Hariduskeskuse arengukava 2018–2027⁴⁸ ja Tartu Katoliku Hariduskeskuse gümnaasiumi arengukava 2019–2028⁴⁹.

Pidaja selgitas, et see tulenes esialgsest mõttest teha gümnaasium eraldi asutusena. Praegu soovitakse arengukavad üle vaadata ja koostada üks arengukava.

Koolil peaks olema üks arengukava, sest kooli erinevad kooliastmed moodustavad terviku, mille arengusuunad ja -eesmärgid on ühised. Olemasolevad arengukavad ongi suures osas

⁴⁷ PGS, § 78 lg 2.

⁴⁸ MTÜ Tartu Katoliku Hariduskeskuse juhatuse 12.03.2018 koosoleku protokoll nr 5/2017-2018, otsus nr 3.

⁴⁹ MTÜ Tartu katoliku Hariduskeskuse juhatuse 3.6.2019 koosoleku protokoll nr 2.

ühesugused. Õpilaste vanusest tulenevalt võib olla vajalik kavandada erinevaid ülesandeid ja tegevusi eesmärkide saavutamiseks, kuid seda tehakse õppeaasta üldtööplaanis.

Gümnaasiumi arengukavas on olulisel kohal sellise füüsilise keskkonna loomine, mis soodustab õppimist, usalduslikku suhtlemist, aktiivset vahetunni veetmist ja ka vaikset mõtisklemist. Kolmandik õppetegevusest soovitakse viia õppekäikude, ekskursioonide ning praktikumide kaudu väljaspool kooliruumi, kasutada kaasaegset tehnoloogiat bioloogia, geograafia, ajaloo ja füüsika õppimisel.

Järelevalves oli näha, et kooli füüsilises keskkonnas tehtud arenduste puhul on õpilaste vajadusi arvestatud. Pidaja selgitas, et füüsilisse keskkonda on palju investeeritud: on ehitatud B-korpus koos kaasaegsete õppeklassidega, õpilaste puhkeruum, saali on võimalik jagada mitmeks ruumiks, et igapäevast õppetööd läbi viia. Hinnatakse, et baasvajadused on loodud.

Direktori sõnul aga ei ole seni kolmandikku õppetööst siiski väljapoole kooliruumi viia suudetud ja selle eesmärgi peaks üle vaatama, kuivõrd asjakohane see on. Õppetöös kasutatakse tehnoloogiat, nt virtuaalreaalsuse prille, kuid kaasaegse tehnoloogia kasutamist piirab veel õppetöös sobiliku sisu vähesus. Õpetajad ise ei suuda ajapuudusel vajalikku sisu luua ning välised partnerid ei ole suutnud sisu pakkuda.

Arengukava esitab, et arengukava perioodil tuleb analüüsida kogu õppetegevust: õppekava, kursuste jaotusplaani, õpilaste päevakava, õpetajate töövõtteid, kaasava hariduse põhimõtete järgimist.

Direktor kinnitas, et gümnaasiumi õppekava ja kursuste plaani on pidevalt üle vaadatud, tehtud ka vajalikke muudatusi, suuremad käesoleval õppeaastal. Päevakava ja tunniplaani koostades vaadatakse, kuhu paigutada valikainete tunnid, et nendes saaksid osaleda soovijad erinevatest klassidest ning et õpilaste päevad ei kujuneks liiga pikaks. Õpetajate töövõtete kohta saadakse infot õpilaste tagasisidest.

Direktor on nõukogus teinud ülevaateid arengukava tegevuskava täitmisest. Direktor selgitas, et õppeaasta üldtööplaan on arengukava tegevuskava, kus määratletakse õppeaasta olulisemad arenguülesanded ja mille täitmisest tehakse kokkuvõte.

Järelevalves tutvuti direktori poolt koostatud 2020/2021. ja 2021/2022. õppeaasta arengukava täitmise ülevaadetega. 2020/2021. õppeaasta kohta tehtud ülevaatest ei selgu, millised olid kavandatud arengusuunad või -eesmärgid ja kuidas esitatud tulemused nendega seotud olid. Esitatud on väiteid (nt õppeedukus sarnane eelmise õppeaastaga, gümnaasiumiosa kohustuslike kursuste maht liialt suur) ja mõningaid arvaandmeid (nt 2021/2022. õppeaastal alustas gümnaasiumi 10. klassis 23 õpilast; 2020/2021. õppeaastal oli gümnaasiumisse soovijaid 80, õpinguid alustas 24, kellest õppeaasta jooksul lahkus neli õpilast madala õppeedukuse tõttu ja kolm õpilast teise gümnaasiumisse). Kuidas esitatud väidete järgi, milliste tõendite põhjal, ei selgu. Samuti pole ülevaates välja toodud arvandmetest lähtuvaid järeldusi ega võimalikke parendusvaldkondi.

2021/2022. õppeaasta arengukava täitmise kokkuvõte on üles ehitatud valdkondade eesmärkide ja eesmärkidest tulenevate ülesannete põhisel. Iga ülesande juurde on toodud tulemus. Õppe- ja kasvatustöö valdkonnas oli üldtööplaanis kaks eesmärki ja kummalgi eesmärgil kaks või kolm ülesannet. Õppeaasta arengukava täitmise kokkuvõttes praktiliselt puudub nende

eesmärkide saavutatuse ja kavandatud ülesannete täitmise analüüs. Nt oli eesmärgiks vaimse õpikeskkonna turvalisemaks muutmine ja kaks ülesannet: 1) nutiseadmete kasutamise vähendamine Agathe majas vahetunni ajal ja 2) toetada õpilaste keskendumisvõimet tundides, võimaldades õpilastele puhkepause (liikumisminutid tunni ajal). Kokkuvõttes oli eespool nimetatud eesmärgi ja ülesannete kohta üks lause: midagi läbimurdelist nutivahendite alternatiivina välja pakkuda ei ole.

Direktor selgitas, et õpilaste nutiseadmete vähemkasutamist soodustavad füüsilises kekkonnas loodud võimalused mängida vahetunnis lauatennist, lauamänge, õues pallimänge. Otseselt midagi uut selle ülesande täitmiseks välja ei pakutud. Õpilaste keskendumisvõime toetamisega ei tegeldud, sest õppetööd mõjutas suurel määral koroonapandeemia.

Õppeasutuse põhieesmärk on seotud õppija arengu toetamisega ning seetõttu on vajalik õppeaasta arengueesmärgid siduda ka õppija arengu toetamise erinevate aspektidega, mis toob kaasa muutused õppesisus, õppemeetodites, õpetajate töös, õppekorralduses ja juhtimises. Õppija õppimisega seotud eesmärgid tulenevad eelkõige kooli õppekavast.

Kooli õppenõukogu ülesanne on arutada õppeaasta lõpul läbi kooli õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ja teha kooli juhtkonnale ettepanekuid kooli õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks⁵⁰.

Direktor on õppe- ja kasvatustegevuse tulemusi õppenõukogus tutvustanud⁵¹. Koosoleku päevakorrapunktid kandsid nimetust „Õppeaasta kokkuvõte“ ning „Õppe- ja kasvatustöö analüüs“. Protokollitud pole ühtegi küsimust, täiendust, sõnavõttu ega ettepanekut direktori esitatud kokkuvõtte kohta.

Direktor selgitas, et õppenõukogus pole õppeaasta kokkuvõtte kohta tulnud küsimusi, samuti pole tehtud ka ettepanekuid. Õpetajad on õppeaasta kokkuvõtte sisuga juba eelnevalt tutvunud, sest kokkuvõttesse annavad sisendi ka ainekojad, kus arutatakse õppeaasta tegevused läbi.

Vestlusel osalenud õpetajad kinnitasid, et nad on eelnevalt tuttavad õppeaasta kokkuvõttega. Kokkuvõte on positiivses võtmes ning ettepanekuid ei osata teha, sest asjad on juba üsna hästi.

Üldtööplaan on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alane kohustuslik dokument⁵², milles määratletakse kooli ühe õppeaasta tegevuskava, mis peab lähtuma kooli arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest⁵³. Üldtööplaan vormistatakse alapunktidenä vastavalt tegevusvaldkondadele, igas alapunktis määratletakse ülesanded, tegevused, vastutajad ja tähtajad⁵⁴. Õppenõukogu ülesanne on kinnitada üldtööplaan enne õppeaasta algust⁵⁵.

2021/2022. õppeaasta üldtööplaani kinnitas õppenõukogu alles detsembris 2021 ja 2022/2023. õppeaasta üldtööplaani septembris 2022⁵⁶.

⁵⁰ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 6.

⁵¹ Õppenõukogu 18.08.2021 protokoll nr12/2020-202 ja lisa 1; õppenõukogu 24.08.2022 protokoll nr15/2021-2022.

⁵² PGS, § 70 lg 1 p 1.

⁵³ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4 lg 1.

⁵⁴ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 5.

⁵⁵ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 2.

⁵⁶ Õppenõukogu 1.12.2021 koosoleku protokoll nr 3-1/4/2021-2022; õppenõukogu 7.9.2022 koosoleku protokoll nr 3-1/1/2022-2023.

Direktori sõnul on põhjustanud üldtööplaani hilisema kinnitamise asjaolu, et üldtööplaani osana esitatakse ka kalenderplaani, kuhu ainekojad panevad paika oma erinevad ettevõtmised ja üritused. Õpetajad pole neil koroonaaastatel jõudnud õigeks ajaks valmis. Üldtööplaani koostamist alustatakse juunis, kui tehakse õppeaasta kokkuvõtte ja saab uue õppeaasta eesmärgi paika panna. Augustis annab õppejuht kalenderplaani põhja, kus on trimestrite, kursuste ajakava, koolivaheajad. Seejärel hakkavad ainekojad paika panema oma üritusi.

Haridus- ja teadusminister on määрусega kehtestanud üldtööplaanile nõuded⁵⁷. Kooli 2021/2022. õppeaasta ja 2022/2023. õppeaasta üldtööplaani pole nõuetekohased.

Üldtööplaanis tuleb määratleda õppeaasta tegevuskava arengukavast, õppekavast ja eelmise aasta kokkuvõttest lähtudes. Kooli üldtööplaani on seos arengukavaga, olles arengukava tegevuskava, kuid puudub seos õppekava ja sisehindamisega.

Direktor selgitas, et üldtööplaanis on õppeaasta kalenderplaani ja arengukava tegevuskava. Õppekavaga on otsene seos kalenderplaanis olevatel üritustel. Kõik õpetajate planeeritud tegevused peavad olema õppekava toetavad tegevused, nt teemanädalad, koolikontserdid, õpimaratonid, spordivõitlused, kalmistute külastamine.

Üldtööplaani pole vormistatud nõuetekohaselt⁵⁸. Kahes valdkonnas, juhtimine ja õppekasvatustöö, on esitatud eesmärgid ja ülesanded nende eesmärkide täitmiseks, kuid pole kavandatud tegevusi, määratud vastutajaid ja tähtaegu.

Direktor selgitas, et kalenderplaanis on vastutajad ja aeg määratletud.

Kui kool soovib, võib ta üldtööplaaniga ühendada ettevõtmiste ja ürituste kava, kuid üldtööplaanina on käsitletav arengukava ning õppekava eesmärkide ja eelmise aasta sisehindamise tulemustest lähtuv rakendusplaani.

Kooli üldtööplaani kinnitab õppenõukogu, sest planeeritud eesmärkide ja ülesannete elluviija on iga õpetaja, mitte ainult juhtkond. Seetõttu on oluline, et nii eesmärgid kui ka tegevused ja ülesanded oleksid kõikidele üheselt mõistetavad ja igaüks teaks, mida ja kuidas ta hakkab tegema eesmärkide saavutamiseks.

Vestlusel osalenud õpetajad märkisid, et nende jaoks on üldtööplaani kalenderplaani, kus on sündmused, õppeperioodid ja õppekäigud. Kalenderplaani tegemisel osalevad kõik õpetajad ja sinna saavad sisse kõik õppetööga seotud sündmused ja üritused. Käeoleva õppeaasta õppe- ja kasvatustöö ülesannet, õpetajad oskavad diferentseerida õppetööd ja hindamist õpilase toimetuleku toetamiseks, vestlusel osalenud õpetajad ei teadnud, kuid teadsid, et tulemas on vastav sisekoolitus.

Viis aastat tagasi toimunud järelevalves juhiti kooli tähelepanu asjaolule, et koolis kinnitatud üldtööplaani pole vormilt ega sisult nõuetekohane. Direktorile tehti ka ettekirjutus koostada üldtööplaani lähtudes õigusaktide nõuetest. Käesolevas järelevalves selgitati koolile nõuetekohase üldtööplaani koostamise vajadust ja kooli arengut tagava planeerimise vajalikkust, seega peaks koolis olema vajalikud teadmised üldtööplaani kohta ning järgmise õppeaasta üldtööplaani koostades järgitakse õigusaktide nõudeid ja kooli arengut toetava planeerimise põhimõtteid.

⁵⁷ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4 ja 5 lg 1.

⁵⁸ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 5 lg 1.

3.1. Ettepanekud direktorile ja pidajale

- 3.1.1. Täiendada sisehindamise korda ning täpsemalt kirjeldada, kuidas toimub sisehindamine pideva protsessina ja kuidas valmib arengukava perioodi jooksul tehtav sisehindamise kokkuvõte. Tähelepanu pöörata tõenduspõhisusele sisehindamises.
- 3.1.2. Analüüsida kogutud andmeid ja tegevusnäitajaid kirjalikult, et paremini tuleks välja tugevused ja arendusvaldkonnad ega jääks olulised trendid tähelepanu alt välja.
- 3.1.3. Kasutada rahuloluküsitluste tulemusi oma kooli õppekavas ja arengukavas sätestatud põhimõtete ja põhiväärtuste rakendumise hindamiseks ja sealt tulenevalt kavandada uusi juhtimise ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkonna tegevuseesmärgid ning ülesandeid.
- 3.1.4. Koostada ja kehtestada koolile üks arengukava. Kaaluda arengukava perioodi lühendamist, et konkreetsemalt kavandada arengusuundi ja -eesmärgid.
- 3.1.5. Koostada õppeaasta üldtööplaani kui kooli juhtimise ja õppe- ja kasvatustegevuse valdkonna arendusplaani, püstitades asjakohased arengueesmärgid ning kavandades nende täitmiseks vajalikud ülesanded, tegevused, määrates tegevuste tähtsust ja vastutajad.
- 3.1.6. Õppeaasta arengueesmärgid siduda õppija arengu toetamise erinevate aspektidega, lähtudes peale arengukava ka kooli õppekavast ja eelmise õppeaasta sisehindamise tulemustest.
- 3.1.7. Kinnitada õppeaasta üldtööplaani enne õppeaasta algust, et õpetajad saaksid oma tegevust kavandada üldtööplaani eesmärkidest ja ülesannetest lähtuvalt.

4. Õpilaste arengu toetamine ning kooli tugevused ja arendusvaldkonnad

Seadus⁵⁹ sätestab, et kvaliteetne üldharidus järgib kaasava hariduse põhimõtteid ning et tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse talle võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös⁶⁰.

Kooli õppekava põhjal väärtustab kooli õppekorraldus õpilase individuaalsust, iseseisvust ja vastutust ning õpilasi ei jaotata võimekateks ja vähemvõimekateks, vaid aidatakse tal arendada oma individuaalseid andeid, tagades samal ajal ka kohustuslike ainekursuste heal tasemel omandamise.

Direktor selgitas, et õpilasi suunatakse Tartu Ülikooli teaduskoolist võtma kursusi ja neid arvestatakse ning kool ka tasub nende eest. Teaduskoolist saabunud ülevaate kohaselt võtsid kooli õpilased käesoleva õppeaasta I poolaastal 10 kursust füüsika, matemaatika ja bioloogia ainetes.

Kohustuslike ainekursuste taset hinnatakse regulaarselt nii õpilastelt saadava tagasisidega kui ka analüüsitakse kursusehindeid. Matemaatika, mille tulemused oli esimesel gümnaasiumi tegutsemise aastal mureks, on järgnevatel aastatel olnud paremate tulemustega ning hinded on oluliselt paranenud.

Gümnaasiumist on madala õppeedukuse tõttu lahkunud 2020/2021. õppeaastal neli (10. klassist, 17%) ja 2021/2022. õppeaastal kaks õpilast (10. klassist).

Järelevalves esitati dokument, kus oli kirjeldatud lahkujate õpitulemusi ja esitatud lahkumise

⁵⁹ PGS, § 6 lg 1.

⁶⁰ PGS, § 46 lg 9.

põhjus. Peale õpiedutuse oli lahkumise põhjuseks ka gümnaasiumi vahetamine, kuna õpilane sai õppekoha gümnaasiumisse, mis oli tema jaoks õppesuunast lähtudes sobivam.

Direktor selgitas, et esimeses lennus ilmnunud probleemidega asuti kohe tegelema ja tehti vajalikke muudatusi, mis on andnud positiivseid tulemusi. Selgus, et gümnaasiumiõpilased vajavad arvatust rohkem sotsiaalpedagoogilist tuge, õpioskuste arendamist, et vastutuse võtmist peab õpilastele õpetama. Nii pandi kohustuslike valikkursustena õppekavasse enesejuhtimise ja karjääriõpetuse 1. kursus. Probleemide märkamise puhul võetakse kohe ühendust vanematega ja tehakse koduga koostööd ning toetatakse õpilast, sealhulgas tehakse täiendavaid arenguveestlusi.

Järelevalves toimunud vestlusel osalenud õpilased märkisid, et õpetajad aitavad neil leida sobivaid õpistrateegiaid, tundides antakse õpilastele aega aruteludeks, õpetatakse märkama ja otsima oma töödest vigu ja analüüsima oma vastuseid. Klassijuhatajatunnis on räägitud erinevatest aktuaalsetest teemadest: ärevus, päevakava.

Vestlusel osalenud vanemad märkisid, et kool tegutseb probleemide märkamisel kiiresti ning ka kooli nõukogus on räägitud probleemidest avatult.

Seadus⁶¹ sätestab, et õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga koolis vähemalt üks kord õppeaastas arenguveestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides, ning et arenguveestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul vanem⁶². Seaduse⁶³ põhjal kehtestab arenguveestluste korraldamise tingimused ja korra kooli direktor, kellel on kohustus esitada see dokument eelnevalt arvamuse andmiseks õppenõukogule ja hoolekogule⁶⁴.

Koolis arenguveestluste korraldamise tingimusi ja korda kehtestatud ei ole. Direktori sõnul on vastav regulatsioon kooli õppekavas. Õppekavas esitatu on seaduse nõuete ümberkirjutus ning ei esita koolis läbiviidavate arenguveestluste tingimusi ja korda.

Järelevalves toimunud vestlustel selgitasid direktor, õpetajad, õpilased ja vanemad, mismoodi toimuvad arenguveestlused gümnaasiumis. 10. klassis osalevad õpilasega peetaval arenguveestlusel klassijuhataja, õpilane ja lapsevanem, alates 11. klassist üldjuhul lapsevanem ei osale, kuid soovi korral on saab vanem seda teha. Enne vestlusele tulekut saadab klassijuhataja õpilasele fookusküsimused, mis klassiti võivad erineda ja käsitlevad õpilase rahulolu, klassi sisekliimat, õpilaste omavahelisi suhteid, õpilase enda hinnangut oma õppimisele ning õpilase abivajadust. Enne arenguveestlust annavad ka kõik õpetajad õpilaste kohta lühikese tagasiside. Kirjalikult arenguveestluse kohta protokoll ei koostata, klassijuhataja teeb vajadusel märkmeid. Üldjuhul pannakse kirja ka õpilase eesmärk järgnevaiks perioodiks. Klassis toimunud arenguveestluste kohta koostab klassijuhataja kirjaliku kokkuvõtte, mida tutvustatakse ka õppenõukogus. Järelevalves esitati 2020/2021. ja 2021/2022. õppeaastal gümnaasiumis toimunud arenguveestlustest klassijuhatajate koostatud kokkuvõtted. Iga kokkuvõtte oli erineva üleschituse ning sisuga.

Õpetajad selgitasid, et kokkuvõttes toovad nad välja õpilaste tagasiside kooli kohta, sealhulgas rahulolu kooli ja õpetajatega, ka ülevaate õpilaste omavahelistest suhetest. Klassijuhatajate kokkuvõtte võetakse õppenõukogus teadmiseks, aga seda on kõigil õpetajatel huvitav kuulata

⁶¹ PGS, § 37 lg 5.

⁶² PGS, § 37 lg 6.

⁶³ PGS, § 37 lg 7.

⁶⁴ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 8.

ning igaüks saab kuuldust teha järeldusi ja mõelda kaasa, kuidas ta saab saadud infot oma töös kasutada.

Õppealajuhataja sõnul on õpilastega peetavate arenguveestluste kokkuvõtetest tehtud järeldusi, nt vaadatud mõnes õppeaines kasutatavat õppematerjali hulka, jälgitud klassis õpilastevaheliste suhete dünaamikat. On selgunud ka üks kiusamisjuhtum, mida koos sotsiaalpedagoogiga lahendati.

Järelevalves tuvastati, kas arenguveestlused toimuvad igal aastal kõigi õpilastega. Õpetajate ja direktori sõnul toimuvad arenguveestlused kõigi õpilastega. Ka vestlusel osalenud õpilased kinnitasid, et nendega on toimunud arenguveestlused igal aastal. Vestlusel osalenud lapsevanematest ei olnud kõik teadlikud toimunud arenguveestlustest. Koolis ei ole kogutud infot, kas arenguveestlused on toimunud kõigi õpilastega. Kõik järelevalves esitatud 2020/2021. ja 2021/2022. õppeaastal klassides toimunud arenguveestluste kokkuvõtted ei sisaldanud infot läbiviidud arenguveestluste arvu kohta. Ühel juhul oli märgitud, et kaks õpilast ei tulnud arenguveestlusele, teisel juhul polnud toimunud arenguveestluste arvu üldse märgitud. Ühe klassi puhul oli esitatud info, et arenguveestlused toimusid kõigi õpilastega.

Arenguveestlusel osalemine on õpilase õigus ning kool peab tegema endast oleneva, et õpilane saab oma õigust realiseerida. Seepärast on ka oluline pidada arvet toimunud arenguveestluste kohta.

Seaduses⁶⁵ on sätestatud, et direktor määrab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (edaspidi *HEVKO*), kelle ülesanne on korraldada koolisisest meeskonnatööd, ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist. HEVKO toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustab vanemat ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks⁶⁶.

Direktor on määranud HEVKO oma käskkirjaga⁶⁷, sama töötaja vastutab ka õpilase individuaalse arengu jälgimise kaartide (edaspidi *IAJK*) täitmise eest⁶⁸.

Järelevalves tutvuti põhikooliõpilastele avatud IAJK-de ja koostatud individuaalsete õppekavadega (edaspidi *IÕK*). Kaardid oli täidetud nõuetekohaselt⁶⁹ ja IÕK-d sisaldasid vajalikku infot, et teha õpilasele selle alusel kohandusi.

Seaduse⁷⁰ kohaselt peab õpilasele koolis vajadusel tagama tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenused. Tugispetsialistide teenuse rakendamiseks loob võimalused kooli pidaja ning teenuse rakendamist korraldab direktor. Tugispetsialistidel on õpilaste õpiraskuste ja muude probleemide ilmnemisel, õpetajate ja vanemate nõustamisel ning õpilastele täiendava toe pakkumisel oluline roll.

Järelevalve ajal töötas koolis neli eripedagoogi (kokku 2,1 ametikohta, ühel ka logopeedi kvalifikatsioon) ja sotsiaalpedagoog (0,75 ametikohta). Kõigi eripedagoogidena töötavate

⁶⁵ PGS, § 46 lg 2.

⁶⁶ PGS, § 46 lg 3.

⁶⁷ Direktori 8.1.2016 käsk kiri nr 56/2015-2016.

⁶⁸ Direktori 7.10.2022 käsk kiri nr 1-4/15/2022-2023.

⁶⁹ PGS, § 46 lg-d 7, 8.

⁷⁰ PGS, § 37 lg 2.

isikute kvalifikatsioon vastab haridus- ja teadusministri määrusega⁷¹ sätestatud nõuetele. Sotsiaalpedagoogi kvalifikatsioon järelevalve alguses nõuetekohane⁷² polnud, kuid järelevalve ajal omistati talle sotsiaalpedagoogi kutse ja seega omab ta vajalikku kvalifikatsiooni.

Direktor selgitas, et gümnaasiumis toetavad vajadusel õpilasi kaks õpilasnõustajat, kellel on bakalaureuseharidus psühholoogias, ja kaplan. Gümnaasiumiõpilased on valinud omale usaldusisikuks peale klassijuhataja ka õppealajuhataja, kooli sekretäri ja direktori. Oluline on, et õpilane leiaks koolist endale sobiva täiskasvanu, kellega kontakti saada. Kool aitab õpilasel abi saada ka väljaspool kooli, nt kontakti psühhiaatri või koolivälise psühholoogiga.

EHISE andmetel pole ühelgi gümnaasiumiõpilasel märgatud toevajadust ja pole ka rakendatud ühtki tugispetsialisti teenust. Arenguveestluste kokkuvõttes aga on 10. ja 11. klassi klassijuhatajad toonud välja psühholoogi teenuse vajaduse mitme gümnaasiumiõpilase puhul.

Direktori sõnul rakendatakse psühholoogi teenuse puhul õpilasnõustaja abi ja paljudel juhtudel kasutatakse sotsiaalpedagoogi teenust. HEVKO tõdes, et gümnaasiumiosas on olemas vajadus psühholoogi teenuse järele.

Õpilasnõustaja selgitas, et tema töö gümnaasiumis sarnaneb psühholoogi tööle ja regulaarselt, kokkulepitud ajal ja perioodil käib nõustamisel kümme õpilast.

Kuna koolis ei tööta nõutava⁷³ kvalifikatsiooniga koolipsühholoogi, siis ei ole tagatud ka psühholoogi teenus. Õpilaste eesmärgipäraseks toetamiseks on oluline, et teenust osutaks kvalifitseeritud tugispetsialist, kes on omandanud vastavad teadmised, oskused ja pädevused.

Kevaditi on täiendavale õppetööle jäetud kuus (2021 kevadel) ja seitse (2022 kevadel) gümnaasiumiõpilast. See on 25% õpilaste koguarvust. Direktor selgitas, et eripedagoogilt on küsitud konsultatsiooni, kuidas õpetaja saab luua õpilaste jaoks paremat õpikeskkonda, eelkõige just matemaatikas. Samuti toimuvad sisekoolitused, mida viib läbi tugispetsialistide ainekoda.

HEVKO selgitas, et hetkel on gümnaasiumis täitmisel üks õpilase IAJK ja koostamisel IÕK, et teha vajalikke erisusi.

Kool võib teha muudatusi või kohandusi õpilase õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas⁷⁴, selleks koostatakse õpilasele IÕK, mis on sisuliselt töövahend õppe planeerimiseks ja milles on oluline ära märkida, mida õpetatakse õpilasele teisiti ja kuidas töö on planeeritud. Õppenõukogu koosoleku protokoll⁷⁵ põhjal on ühel õpilasel vajadus IÕK järele.

Haridus- ja teadusministri määrus⁷⁶ sätestab tugispetsialistide teenuse kirjelduse ja teenuse rakendamise korra. Järelevalves selgus, et sotsiaalpedagoog annab oma sotsiaalpedagoogi ametikoha sees gümnaasiumis üht valikkursust. Sotsiaalpedagoogi ülesannete hulka

⁷¹ Haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määrus nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“, § 4 lg-d 2 ja 4.

⁷² Haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määrus nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“, § 4 lg 3.

⁷³ Haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määrus nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“, § 4 lg 2.

⁷⁴ PGS, § 18 lg 1.

⁷⁵ Õppenõukogu 24.8.2022 koosoleku protokoll nr 16/2021-2022.

⁷⁶ Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“.

õppetundide andmine ei kuulu. Õppetunde andes täidab isik õpetaja ülesandeid ja töötab õpetajana, saamata samal ajal täita sotsiaalpedagoogi ülesandeid. Direktor selgitas, et töölepingus on isiku õpetajana töötamine kajastatud, aga EHISes mitte. Järelevalve ajal tehti EHISes vajalikud muudatused ja märgiti isiku töötamine ka õpetaja ametikohal.

4.1. Ettepanekud direktorile

- 4.1.1. Töötada koolis välja ühtne vorm õpilastega toimunud arenguveestlustest kokkuvõtete tegemiseks, et paremini koguda infot võimalikeks parendustegevusteks ja siduda arenguveestluste tulemused sisehindamisega.
- 4.1.2. Õpilastega peetaval arenguveestlusel keskenduda rohkem õpilase arengu analüüsimisele ja tema arengueesmärkidele. Rahulolu kooli ja õpetamisega leiab käsitlemist regulaarselt läbiviidavates tagasisideküsimustikes.
- 4.1.3. Pidada arvet toimunud arenguveestluste üle ja tagada, et arenguveestlused toimuksid igal aastal kõigi õpilastega.

4.2. Ettekirjutused pidajale

- 4.2.1. Tagada koolis arenguveestluste korraldamise tingimuste ja korra kehtestamine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikes 7 sätestatust. Täitmise tähtaeg: 01.04.2023.
- 4.2.2. Luua võimalused psühholoogi teenuse rakendamiseks ja tagada õpilastele tasuta psühholoogi teenus, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: 01.04.2023.

5. Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate (edaspidi *pedagoogid*) kvalifikatsiooni vastavust kehtestatud nõuetele⁷⁷ ning kontrolliti EHISesse kantud andmete (seisuga 7.11.2022) vastavust õppeasutuses kohapeal olevatele kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

Pedagooge, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli kokku 59: õpetajaid 50, kolm õppealajuhatajat (täidavad ka õpetaja ülesandeid), neli eripedagoogi (üks neist ka õpetaja), sotsiaalpedagoog (täidab ka õpetaja ülesandeid) ja direktor. Viie õpetaja tööleping on ajutiselt peatatud.

Kvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele järgmistel töötajatel:

- 1) õpetaja (tööleping peatatud) – puudub õpetajakutse. Töötajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping. EHISes on kvalifikatsioon märgitud nõuetekohaseks.
- 2) õpetaja (inglise keel I ja III kooliaste (17 tundi), koormus 0,8) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse.
- 3) õpetaja (kehaline kasvatus I–II kooliaste (4 tundi), klassiõpetaja II kooliaste (16 tundi), usuõpetus II kooliaste (1 tund), koormus 1,0) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse.
- 4) õpetaja (eesti keel ja kirjandus III kooliaste (9), koormus 0,45) – puudub õpetajakutse.
- 5) õpetaja (inglise keel II–III kooliaste (23 tundi), koormus 1,0) – puudub õpetajakutse.
- 6) õpetaja (matemaatika II–III kooliaste (22 tundi), koormus 1,0) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse.

⁷⁷ Haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määrus nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“.

7) õpetaja (kirjandus gümnaasiumis (5 tundi), koormus 0,2) – puudub õpetajakutse.

Direktor võib sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks õpetajaga, kellel on vähemalt keskharidus ning kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine⁷⁸. Direktor on sõlminud kuue õpetajaga tähtajalise töölepingu vastavalt PGSi nõuetele. Kuid ühe nõuetekohase kvalifikatsioonita õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping, mis ei ole kooskõlas PGSi sätetega.

Direktor selgitas, et ta hindas töötaja kvalifikatsiooni valesti nõuetekohaseks ning seepärast sõlmis tähtajatu töölepingu.

Ühe nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajaga oli sõlmitud tähtajaline tööleping. Direktor selgitas, et tegemist on valikkursuse õpetajaga, kelle töö on ajutise iseloomuga ja kestab vaid ühe 7nädalase õppeperioodi.

Direktori sõnul hindab ta nõuetekohase kvalifikatsioonita õpetajate kompetentse ja valmisolekut õpetajana töötada eelkõige töötaja läbitud täiendkoolituste ja varasema töökogemuse kaudu, vajadusel on küsitud ka soovituskirja eelmisest töökohast. Lisaks saab kvalifikatsioonita õpetaja aastaks endale mentori.

Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine⁷⁹.

Koolis on I kooliastme õpetajate nädalakoormus kokku 224 õppetundi, nendest 212 tundi (95%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele.

II kooliastme õpetajate nädalakoormus on kokku 254 õppetundi, nendest 222 tundi (87%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele.

III kooliastme õpetajate nädalakoormus kokku on 313 õppetundi, nendest 265 tundi (85%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele.

Gümnaasiumiastmes on õpetajate nädalakoormus 123 õppetundi, nendest 118 (96%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele.

Eeltoodust tulenevalt saab kooli õpetajate kvalifikatsiooni hinnata PGSi⁸⁰ tähenduses piisavaks.

Kool on ise 2021/2022. õppeaastal analüüsinud õpetajate kvalifikatsiooni ja seadnud eesmärgiks saavutada olukord, kus kõigi õpetajate kvalifikatsioon on nõuetekohane. Toimunud on vestlused õpetajatega ja motiveeritakse õpinguid jätkama, selleks võimaldatakse väiksemat töökoormust õpingute ajaks, samuti suunatakse õpetajaid taotlema õpetajakutset. Avalike konkursside kaudu leiti käesolevaks õppeaastaks kaks nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajat ja kaks õpetajat on esitanud oktoobris õpetajakutse taotluse. Üks õpetaja on asunud õppima magistriõppes.

PGSi⁸¹ kohaselt kehtestab kooli õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ja teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtadele korraldatava konkursi läbiviimise korra kooli hoolekogu (nõukogu). Nimetatud korra on kooli nõukogu kehtestanud⁸².

⁷⁸ PGS, § 74 lg 7.

⁷⁹ PGS, § 74 lg 9.

⁸⁰ PGS, § 74 lg 9.

⁸¹ PGS, § 74 lg 6.

⁸² Nõukogu 13.02.2018 protokoll nr 3-2017/2018.